

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

Ławnik SN Arkadiusz Sopata

Protokolant Kamila Zacharz

w sprawie sędzi Sądu Apelacyjnego w W. X. Y.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
w dniach 12 grudnia 2024 r. i 10 czerwca 2025 r.,
zażalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych
na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2022 r., sygn. akt I ZZ
9/22, stwierdzające niezasadność zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24
stycznia 2022 r. o natychmiastowej przerwie w czynnościach służbowych sędzi X.
Y., i umarzające postępowanie sądowe,

postanowił:

1. na podstawie art. 432 k.p.k. w z art. 128 Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 10 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym pozostawić bez rozpoznania, wobec jego cofnięcia, zażalenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2022 r., sygn. akt I ZZ 9/22;
2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania.

[M. T.]

Zbigniew Korzeniowski Barbara Skoczowska Arkadiusz Sopata

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z 24 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]), wydanym na podstawie art. 130 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: „usp”), Minister Sprawiedliwości zarządził „natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych X. Y. - sędzi Sądu Apelacyjnego w W., do czasu wydania uchwały przez sąd dyscyplinarny, nie dłużej niż na miesiąc, ze względu na popełnienie czynu tego rodzaju, że powaga Sądu Apelacyjnego w W. i istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia jej od wykonywania obowiązków służbowych”.

W uzasadnieniu zarządzenia z 24 stycznia 2022 r. wskazano, że powodem zarządzenia przerwy w czynnościach było wydanie przez sędzię X. Y. postanowienia z 9 grudnia 2021 r., w sprawie o sygn. akt [...], „w którym zakwestionowała istnienie stosunku służbowego innego sędziego, skuteczność powołania go do pełnienia urzędu sędziego oraz umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej”. Wskazano także, że zachodzi uzasadnione podejrzenie, że czynem tym sędzia X. Y. „wyczerpała znamiona przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 2 i 3 usp oraz czynu zabronionego z art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r., - Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345)”. Ponadto wskazano, że „postępowanie to stanowiło działanie na szkodę interesu publicznego w postaci prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, przez co godziło w powagę Sądu Apelacyjnego w W., naruszyło istotny interes służby oraz podważyło społeczne zaufanie do wymiaru sprawiedliwości”.

Sprawa ta została wpisana do repertorium Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego zarządzeniem Prezesa tej Izby z 28 stycznia 2022 r. i zarejestrowana pod sygn. akt I DO 3/22.

Następnie, 12 lutego 2022 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, wydał postanowienie o uzupełnieniu i zmianie zarzutów dyscyplinarnych postawionych Sędzi X. Y. postanowieniem z 23 grudnia 2021 r.

Decyzją Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 lutego 2022 r., wydaną w trybie art. 39 Regulaminu ETPCz, zdecydowano o zastosowaniu tzw. środka tymczasowego do czasu rozpoznania skargi Sędzi X. Y. (skarga zarejestrowana w Europejskim Trybunale Praw Człowieka pod sygnaturą 8076/22). Zgodnie z treścią tej decyzji, rząd został zobowiązany m.in. do zapewnienia, że

decyzja w sprawie natychmiastowej przerwy w czynnościach sędzi X. Y., nie zostanie podjęta przez Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego.

Postanowieniem Sądu Najwyższego z 20 września 2022 r., w sprawie o sygn. akt I ZZ 9/22, stwierdzona została niezasadność zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2022 r. (sygn. [...]) o natychmiastowej przerwie w czynnościach służbowych X. Y. sędziego Sądu Apelacyjnego w W., zaś na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 128 usp, Sąd Najwyższy umorzył postępowanie sądowe, a jego kosztami obciążył Skarb Państwa.

Zażalenie na to postanowienie wniósł 13 października 2022 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. Na podstawie art. 425 § 2 k.p.k. w zw. z art. 128 usp, zaskarżył postanowienie Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej z 20 września 2022 r. w sprawie I ZZ 9/22, w całości i podniósł następujące zarzuty:

1. obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na jego treść, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 128 usp, przez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w błędnym przyjęciu, że termin określony w art. 130 § 3 usp ma charakter terminu stanowczego dla organu procesowego, którego przekroczenie powoduje niemożność, zarówno podjęcia uchwały co do zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych, jak i uchylenia zarządzenia o przerwie w wykonywaniu tych czynności, a jego przekroczenie przez Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji musi skutkować umorzeniem postępowania sądowego wszczętego w związku z zarządzeniem Prezesa Sądu albo Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie natychmiastowej przerwy w czynnościach służbowych sędziego, podczas gdy termin ten ma wyłącznie instrukcyjny charakter, a tym samym jego niedotrzymanie nie skutkuje utratą kompetencji Sądu do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie;
2. obrazę przepisów prawa materialnego, skutkującą, że orzeczenie nie odpowiada prawu, a mianowicie art. 130 § 1 usp, poprzez jego błędną wykładnię, dokonaną w oparciu o wybiórczy i tendencyjny sposób czynienia ustaleń w zakresie wzajemnej roli przepisów prawa procesowego i materialnego oraz powoływanych orzeczeń TSUE, ETPC oraz Sądu Najwyższego, z całkowitym pominięciem w tym zakresie zapisów obowiązujących ustaw, Konstytucji RP i orzecznictwa Trybunału

Konstytucyjnego RP, a przy tym w sposób ukierunkowany na precedensową ocenę stanu faktycznego wygenerowanego nadużyciem przez sędziego X. Y. uprawnień orzeczniczych, służących podejmowaniu działań kwestionujących istnienie stosunku służbowego innego sędziego, skuteczność jego powołania, jak też umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej, noszących przy tym cechy znacznej społecznej i korporacyjnej szkodliwości, a zmierzających wyłącznie do demonstracji przekonań stricte politycznych, na gruncie zmian ustawodawczych w przedmiocie funkcjonowania Krajowej Rady Sądownictwa, skutkującą uznaniem przez Sąd, że wydając orzeczenie uznane przez Ministra Sprawiedliwości za delikt dyscyplinarny wymagający zastosowania natychmiastowej przerwy w czynnościach służbowych, sędzia X. Y. zmierzała do zapewnienia stronie prawa do sądu w rozumieniu art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, przy uwzględnieniu wykładni tego pojęcia zawartej w orzecznictwie Sądów europejskich, tym samym nie dopuściła się „czynu”, z powodu którego „powaga sądu lub istotne interesy służby”, w rozumieniu art. 130 § 1 usp, wymagały jej natychmiastowego odsunięcia od wykonania obowiązków służbowych, gdy w rzeczywistości dopuściła się czynu w pełni uzasadniającego wydanie takiego zarządzenia;

3. obrazę przepisów prawa materialnego, skutkującą, że orzeczenie nie odpowiada prawu, a mianowicie art. 130 § 1 usp, poprzez jego błędną wykładnię, skutkującą uznaniem, że zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2022 r. o natychmiastowej przerwie w czynnościach służbowych sędzi X. Y., stanowiło przejaw ingerencji przedstawiciela władzy wykonawczej i polityka, w działalność orzeczniczą, w sytuacji gdy zarządzenie to nie wkraczało w żaden sposób w sprawowanie wymiaru sprawiedliwości przez Sąd, gdyż nie wpływało na merytoryczne rozstrzygnięcie spraw, a mogło mieć jedynie znaczenie dla szybkiego i sprawnego ich rozpoznania, a w istocie swej służyło wyłącznie ochronie konstytucyjnych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej naruszonych działaniami obwinionej.

Podnosząc te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zawieszenie sędzi X. Y. w czynnościach służbowych, na podstawie art.

130 § 3 w zw. z art. 129 § 1 usp oraz obniżenie o 50 % wysokości wynagrodzenia tej sędzi na czas trwania zawieszenia, na podstawie art. 129 § 3 usp.

Sędzia X. Y. i jej obrońcy wniesli o nieuwzględnienie zażalenia. Sędzia zarzucała także, że Izba Odpowiedzialności Zawodowej nie jest sądem ustanowionym ustawą.

Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości - sędzia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku Włodzimierz Brazewicz, postanowieniem z 18 listopada 2024 r. umorzył postępowanie w sprawie [...], wobec braku podstaw do złożenia do Sądu Dyscyplinarnego wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, gdyż sędzia Sądu Apelacyjnego w W. X. Y., nie popełniła deliktu dyscyplinarnego. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości w pełni zgodził się z postanowieniem Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej z 20 września 2022 r., w sprawie o sygn. I ZZ 9/22 oraz nie popierał zażalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych z 13 października 2022 r., na wskazane postanowienie Sądu Najwyższego i cofnął zażalenie (pisma z 14 stycznia 2025 r.). Stanowisko to podtrzymał na posiedzeniu Sądu Najwyższego 10 czerwca 2025 r. wnosząc o pozostawienie środka zaskarżenia bez rozpoznania. Obrońca sędzi X. Y. - adwokat P. Z., także wniósł o pozostawienie zażalenia bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oświadczenie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości sędziego Włodzimierza Brazewicza, cofające zażalenie, decyduje o zakończeniu postępowania odwoławczego.

Zgodnie z art. 431 k.p.k. środek odwoławczy można cofnąć.

W tej sprawie cofnięcie zażalenia prowadzi do pozostawienia bez rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2022 r., sygn. akt I ZZ 9/22.

Nie ma podstaw do uchylenia zaskarżanego postanowienia, gdyż nie zachodzą podstawy z art. 439 k.p.k.

Nie ma też podstaw do innej kontroli postanowienia Sądu Najwyższego z 20 września 2022 r.

Postanowienie to samo w sobie ma określoną wartość jurydyczną, także w aspekcie ustrojowym.

O umorzeniu postępowania sądowego przez Sąd Najwyższy I instancji zdecydował upływ stanowczego (ustawowego) terminu z art. 130 § 1 usp.

Postanowienie Sądu Najwyższego z 20 września 2022 r., stwierdza też niezasadność zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2022 r. o natychmiastowej przerwie w czynnościach służbowych sędzi X. Y.

Zakres przedmiotowy sprawy przed Sądem Najwyższym I instancji obejmował tylko zarządzenie o natychmiastowej przerwie w czynnościach służbowych. Nie obejmował postępowania dyscyplinarnego.

Z tych motywów postanowiono jak w sentencji (art. 432 k.p.k.).

[M. T.]

[r.g.]

Ławnik SN Arkadiusz Sopata SSN Barbara Skoczowska SSN Zbigniew Korzeniowski